

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
2 maart 2021

Ons kenmerk
PZH-2021-767150926
DOS-2020-0004647

Bijlagen
-

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Nieuw provinciaal archeologisch depot

Geachte Statenleden,

Met deze brief informeren we u over onze verkenning van alternatieve locaties voor een nieuw provinciaal archeologisch depot. Zoals u weet voldoet het huidige depot niet aan de geldende eisen en is de omvang niet toegerust voor de komende jaren.

Voorgeschiedenis

In de brief van 4 december 2020 en in uw commissie van 16 september 2020 informeerden we u over de vertraging van de beoogde nieuwbouw in Alphen aan den Rijn. Daar zou in samenspraak met de gemeente en Archeon, zowel het provinciaal archeologisch depot, als ook het Nationaal Romeins Scheepvaart Museum (NRSM), het entreegebouw van Park Archeon en de Limes-hub voor Werelderfgoed in worden gehuisvest. Wij zijn, zoals aangekondigd, op zoek gegaan naar andere mogelijkheden. Hoe we deze verkenning hebben uitgevoerd en wat daarvan de voorlopige uitkomst is, vindt u in deze brief. We benadrukken dat het gaat om een eerste verkenning, waaruit een aantal interessante locaties naar boven komt, die nader moeten worden onderzocht.

Verkenning

Vertrekpunt was onze wens om met de nieuwe huisvesting recht te doen aan de maatschappelijke functie van het depot als archief of bibliotheek met (kennis van) de archeologische collectie Zuid-Holland. Bij onze zoektocht is zowel gekeken naar locaties waar zelfstandige bouw mogelijk lijkt, als naar locaties waar het gaat om huur van benodigde ruimte. Verder hebben we de volgende criteria gehanteerd:

a. benodigde oppervlakte en binnenklimaat

Voor het depot is 4000 m2 bruto vloeroppervlakte nodig. Het gebouw dient te voldoen aan de voor een depot geldende criteria, of zo te kunnen worden aangepast dat het aan deze criteria gaat voldoen. Voor deze criteria volgen wij het protocol depotbeheer van de Kwaliteitseisen Nederlandse Archeologie (KNA).

b. de ligging van de locatie

We hebben onderscheid gemaakt tussen een landelijke en een stedelijke omgeving. Zien we het depot als een open, toegankelijk gebouw, dan scoren de landelijke locaties negatief.

c. de bereikbaarheid per auto of openbaar vervoer

Deze criteria hangen samen met het criterium ligging (zie a.) en zijn van belang voor de mogelijkheid van de bezoekersfunctie (zie h.).

d. transport technisch toegankelijkheid

Een belangrijk criterium voor het functioneren van het depot. Immers, de vondsten worden aangeleverd. Vondsten gaan extern voor restauratie en conservatie. En we hebben een actief uitleenbeleid. Dit brengt transportbewegingen met zich mee, ook met vrachtwagens en niet alleen personenvervoer zoals onder b.

e. locaties of gebouwen in eigendom van de provincie

Het betreft een deel van de vastgoedportefeuille van de Dienst Beheer en Infrastructuur, met een selectie van steunpunten/gebouwen die mogelijk worden afgestoten. In het huidige bestand zijn geen locaties of panden gevonden die passend zijn qua omvang, ligging, ontsluiting en uitstraling.

f. maatschappelijke functie

Het gaat bij dit criterium om de mogelijkheid tot verbinding. Dat kan bestuurlijke ondersteuning van een gemeente zijn, met bijvoorbeeld een maatschappelijke functie als bibliotheek, maar ook de combinatie met een archeologisch park (Alphen, Vlaardingen) of een ander depot, zoals van de Universiteit Leiden.

g. Limes

De Limes is als zoekcriterium opgenomen vanwege de uitstraling die de koppeling met Werelderfgoed heeft. Dit criterium is oorspronkelijk toegepast op de waarde van de Archeonlocatie, met de Limes visitorshub. De meerwaarde van de omgeving geldt ook voor een aantal andere locaties, zoals in Katwijk de Uitwateringssluizen, Vliegveld Valkenburg of De Woerd. Hoewel ons depot is gericht op alle Zuid-Hollandse bodemvondsten, is de Romeinse tijd van uitzonderlijk belang gelet op de verwachte Unesco-status. Het biedt ook mogelijkheden tot maatschappelijke verbinding (criterium e).

h. bestemmingsplan

Dit criterium betreft de tijd. Een bestemmingsplanwijziging is een langdurig proces en niet altijd mogelijk. Voor ons huidige depot geldt een bedrijfsbestemming, categorie 2 met type opslagbedrijf (voor laden/lossen). Dat is de zwaarte van bedrijfsvoering die is toegestaan. Het is mogelijk om daaraan een maatschappelijk en/of educatief type toe te voegen om bezoek mogelijk te maken.

i. bezoekersfunctie

Dit is een combinatie van een aantal factoren zoals landelijke/ stedelijke ligging en bereikbaarheid OV/auto. Tevens hebben we gekeken of bij een bestaand pand uitbreiding mogelijk is. Vermeld

moet worden dat onder bezoekersfunctie nadrukkelijk geen publieksbereik (tentoonstellingsruimte etc.) wordt verstaan.

j. financieel

Het verschil tussen huur en koop zou een afweging kunnen zijn. We hebben deze nog niet verder uitgewerkt. Bij koop moet de financiering geregeld worden door middel van een lening met bijbehorende kapitaallasten. Bij huur hebben we te maken met directe kosten.

Op basis van genoemde criteria komen voorsnog de volgende locaties naar voren (in willekeurige volgorde):

1. Katwijk/Uitwatering of Vliegveld Valkenburg

Een tweetal locaties, één bij de Uitwatering en de ander op of nabij Vliegveld Valkenburg dan wel De Woerd. Beide locaties hebben een historische binding met de Limes. Voor de Uitwatering gaat het om een samenwerking met zowel gemeente als het Hoogheemraadschap. We zijn over deze locaties verkennend in gesprek met gemeente Katwijk. Het uitgangspunt is hier huur. Verder is er een combinatiemogelijk met het HOV-knooppunt bij de RijnlandRoute/Vliegveld Valkenburg. De gemeente sluit ook de locatie op (verwacht werelderfgoed) De Woerd niet uit als vestigingsmogelijkheid. Dit zijn alle locaties die elkaar versterken in meerdere functies dan wel uitstraling. Kwetsbaar maakt dat deze locaties nog in de startblokken staan.

2. Alphen aan den Rijn/European Conservation Center (ECC)

Het gaat om het huren van ruimte en faciliteiten bij een commerciële aanbieder van depot- en opslag ruimte, gespecialiseerd in erfgoed. Gezien de beperkte capaciteit van het huidige depot huren we al ruimte bij ECC. Het bedrijf ontwikkelt momenteel een aantal nieuwe panden voor erfgoedbewaring, waaronder in Alphen aan den Rijn. De locatie is iets ten noorden van het Archeon. Huren kan een aantrekkelijke optie zijn, maar maakt ook kwetsbaar. We zijn dan als deponhouder overheid met een wettelijke taak, afhankelijk van een andere partij, die onverhoopt failliet kan gaan. Ook ontbreekt een eigen uitstraling, omdat er mogelijk meerdere huurders zijn.

3. Alphen aan den Rijn/Archeon

Hoewel de samenwerking NRSM/entreegebouw/depot voorlopig van de baan is, bestaat de mogelijkheid om een zelfstandig gebouw voor het depot te ontwikkelen op gemeentelijke grond, grenzend aan het Archeon. Voordeel van deze locatie is dat het archeologisch depot qua thematiek aansluit bij het Archeon, waar ook de Zwammerdamschepen zijn ondergebracht en wellicht in de toekomst een museum en uitbreiding van het park worden gerealiseerd. Bovendien ligt er een ontwerp dat in grote lijnen gereed is. Nadeel is dat we afhankelijk zijn van de dynamiek van zowel Archeon als van de gemeente.

4. Leiden/ Universiteit Leiden

Het gaat om een interessante plek waar nader onderzoek nodig is of hier mogelijkheden liggen voor huisvesting van een nieuw depot. De plek biedt mogelijkheden om de verbinding van onze collectie en ons netwerk op nationaal en internationaal niveau verder te verdiepen (Universiteit Leiden en Rijksmuseum van Oudheden), zoals we bijvoorbeeld ook met de Limes nastreven. Het

gaat om een locatie gevestigd op het Leiden Bio Science Park, waar het bestemmingsplan de vestiging van een depot faciliteert.

Herbestemming monumenten

Naast deze opties onderzoeken we de mogelijkheden van herbestemming van monumentale gebouwen. Dit past goed in ons erfgoedbeleid en kan het depot een eigen uitstraling geven. Gezien de (kosten van) bouwtechnische aanpassingen en de tijd die is gemoeid met vergunningverlening, kan een dergelijke locatie wel een langer (en mogelijk duurder) proces betekenen.

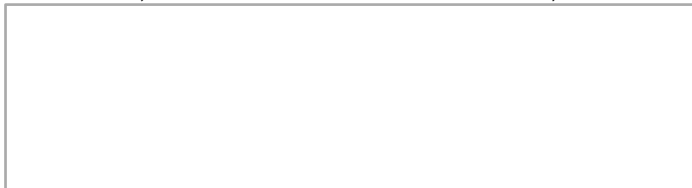
Vervolg

De komende periode onderzoeken we genoemde opties en de herbestemming van monumenten nader, waarbij we op dit moment een lichte voorkeur hebben voor het huren van een locatie, omdat hiermee geen langdurende kapitaallasten gemoeid zijn. We hebben op dit moment nog onvoldoende cijfers om inzicht te hebben of langdurige huur over pakweg 20 jaar tijd, een voordeliger optie is. Verder benadrukken we dat we in alle gevallen afhankelijk zijn van andere partijen, dat uit nader onderzoek onverhoopt kan blijken dat géén van de in deze brief genoemde opties of herbestemming van monumenten een begaanbare weg is en dat mogelijk nieuwe locaties op ons pad komen, die aan de uitgangspunten en criteria voldoen. In het vierde kwartaal informeren we u over onze voorkeursoptie en doen we een voorstel voor de financiering.

Ik vertrouw erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit